

Pravda (soubor textů)

Vložil/a mladez, Po, 02/07/2012 - 14:43

Otištěno z časopisu Bratrstvo 9/2010

ČAS NA PRAVDU???

Patnáctiletý brácha, který začal experimentovat s drogami. Kamarád, který si začal vydělávat tím, že drogy prodává. Rodič, který je nevěrný druhému partnerovi. Blízký příbuzný, který onemocněl zhoubnou nemocí a nepřeje si, aby to ostatní věděli. A vy o tom všem víte. Znáte pravdu, znáte pravý stav věci a stojíte před rozhodnutím, jestli tu pravdu máte sdělit někomu dalšímu. Jste právi, jste oprávněni říkat o druhých to, co oni sami říct nechtějí?

Pravda - zjednodušeně řečeno (vzdělání páni filosofové prominou) - znamená ve svém prapůvodním smyslu „odkrytost“. Když se o někom řekne, že „žije pravdivě“, tak tomu rozumím tak, že žije s „odkrytými kartami“, neblafuje, nepodvádí druhé ani sebe falešnými esy v rukávu. (Tenhle příměr, pravda, kulhá na obě nohy, protože v reálu se s odkrytými kartami hrát nedá. Ale řekněme, že „odkrytá hra“ znamená hrát s tím, co člověk dostane do ruky, na férovku).

Takže když se vrátíme k onomu rozhodnutí - můžete odkrýt před druhými, že váš spoluhráč, tedy kamarád, rodič, sourozenec, příbuzný schovává karty pod stůl a druhým i sám sobě škodí?

Myslím si, že za určitých okolností můžete. Když vidíte, že hra třeba s drogami, alkoholem nebo výherním automatem, kterou váš kamarád nebo sourozenec rozjel, překročila hranici experimentu a brzy se vymkne kontrole. Vyčerpali jste své možnosti probrat všechno mezi čtyřma očima, vidíte, že druhý začíná blafovat a že má našlápnuto k totální prohře. Přibrat co nejdřív do řešení další - rodiče, přátele, odborníky, může pomoci. I když v případě všech možných závislostí nakonec zůstává na samotném závislákovi, jestli bude mít dost motivace, aby se svým otroctvím skoncoval. A tady je spousta prostoru pro pravdivý, otevřený, upřímný vztah, ve kterém toho druhého podržíte, podpoříte, povzbudíte, zdravě mu vynadáte, snad i osolíte špetkou černého humoru a jedete zase znova - podržíte, podpoříte, povzbudíte...

A pak jsou, myslím, určité situace, kdy člověk právo odkrýt pravdu o druhém nemá. Nevěra rodiče nebo kamaráda, nemocný příbuzný... to je jen pár příkladů situací, které jsou těžké, bolestné, znejišťující, pobuřující. A které mají tolik souvislostí, že je mnohdy neumíme dohlédnout. Motivům a důvodům jednotlivých aktérů často nejsme schopni zvnějšku porozumět. V lidských vztazích se těžko hledá jednoznačná odpověď na pilátovskou otázku „Co je pravda“.

Možná se najde příležitost s dotyčným o celé věci mluvit - a pak spíše než vynášet soudy a hledat za druhého řešení, může být lepší mluvit o sobě, o tom, co nás na celé situaci znejišťuje, čemu nerozumíme, co nám nahání strach, co náš štve. Nakonec nám ale stejně asi nezbyde nic jiného, než nechat na druhém, aby se sám rozhodl, za jakých okolností a kdy hru otevře a karty vyloží. A než se tak stane, tak ten, kdo o všem ví (nebo si myslí, že ví o všem), bude muset unést tajemství. Což není nic jednoduchého, protože pracovat s tajemstvím nás většinou nikdo neučil. Unést tajemství není to samé jako druhého krýt a stát se spolupachatelem. Unést tajemství znamená (v souvislostech, o kterých mluvíme) ustoupit stranou a dát druhému prostor, aby se sám chopil zodpovědnosti za svůj život a své vztahy.

Neexistuje pravidlo, které by nám jasně řeklo, kdy o druhých pravdu vyslovit a kdy mlčet. Když nejde o život, pak můj osobní názor je, že méně znamená více. Méně o mluvit o tom, jak to s druhými „opravdu“ je, může nakonec znamenat nahlédnout jejich situaci v širším pohledu a více porozumět.

Horáková, Gabriela

Za všechny poklady světa

Proč?

Protože je to dobrá, Bohu libá a velmi užitečná věc (Jk 5,16). Martin Luther si ji ve své době nemohl vynachválit: „Tajnou zpověď si nedám od nikoho vzít a nedal bych ji za všechny poklady světa, neboť

vím, kolik síly a útěchy mi dala. Byl bych už dávno přemožen a zardoušen ďáblem, kdybych ji neměl...“. Podobně i čeští utrakvisté společně s Bratřími ve své paměťhodné konfesi píší: „O zpovědi a rozhřešování smýšlíme, že v církvi má být vyznání hříchů a jich rozhřešování, ač vyčítání všech hříchů při zpovědi není možné ani potřebné... Při zpovědi mají lidem od služebníků církevních spasitelná a potěšitelná z Písem svatých naučení udělována býti, aby lidská svědomí hříchy stížená a zákonem Božím přestrašená mohla ze slova Božího potěšení docházeti.“ Občas prostě přijdou chvíle, kdy se stydím sám za sebe, stydím se před Bohem a stydím se před sebou. Tohle je něco, co se nedá „vyřidit“ v soukromé modlitbě, natož pak při nedělní bohoslužbě. Samozřejmě že i při ní mohu a mám myslet na svá provinění, nesplněné úkoly... Ale ruku na srdce: dá se něco takového stihnout během 2 minut? V kostele plném lidí? Ano, jsem křesťan, ospravedlněný a spasený. Ale zároveň jsem hříšník – strašná a přece nevyhnutelná věc! Tak proč 99% evangelíků o zpovědi nic neví? Proč o ní nic hezkého neumějí říci naši faráři a farářky, kteří nás vychovávali? Snad jim připadala „příliš katolická“. Snad s ní měli špatné zkušenosti, když někdo nedržel jazyk za zuby. Když někdo zneužil důvěry toho, kdo se mu svěřil. Kdo ví. Ale časy se mění. Synod nedávné návrhy Libereckého seniorátu na obnovu evangelické zpovědi přijal.

Jak?

U nás evangelíků nikdo do dřevěné „boudy“ – skříňové zpovědnice – nemusí. Mluví se mezi čtyřma očima, tváří v tvář. Na faře nebo na jiném místě, kde je klid. Se svým duchovním, ke kterému mám důvěru. S tím, kdo si na mě udělá čas, vypne na hodinu telefon a unese všechnu mou tíhu. Protože tohle je jeho poslání. Naslouchat, co říkám. Modlit se se mnou. Číst se mnou Písmo. Zvěstovat mi evangelium Boží laskavosti a odpuštění. Mně osobně. Nepotřebuji k tomu maturitu ani občanský průkaz. Více podrobností na: www.evangelnet.cz/files/1507-zpoved_polit.pdf.

Kdy?

Když už to nemohu vydržet. Když už nemám za kým jít. Když na svou vinu nestačím sám. Někomu se to přihodí jednou za život. Jinému jednou za rok. A další cítí silnou potřebu udělat si pořádek ve své duši před Vánoci nebo Velikonoci. Vždyť k tomu a ne k hladovění byla vymyšlena postní doba.

S kým?

Kalvín napsal, že zpověď může poskytovat v zásadě kdokoli. Ale že se k tomuto zvláštnímu úkolu přece jen hodí určití lidé: „K tomu se jeví jako vhodní zvláště pastoři (...). To, že jsou vhodnější než jiní, říkám proto, že skrze své zaměstnání byli ke své službě povoláni Bohem, abychom jejich ústy byli poučováni, jak tlumit hříchy a také z jejich úst přijímali útěchu odpuštění. Úřad vzájemného povzbuzování a napomínání byl sice uložen všem křesťanům, ale služebníkům Slova byl přikázán zvláštním způsobem...“. Dodávám: jakkoli evangeličtí teologové i zde drží zásadu všeobecného kněžství, neumím si představit, že své průšvihy svěřuji komukoli. Zachovávaní mlčenlivosti není uloženo v církvi všem, nýbrž jen farářům a presbyterům. Osobní rada na závěr: nejlepší kamarád / kamarádka se za zpovědníka opravdu nehodí.

A ještě mimochodem: kromě liturgického odboru SR, kde diskuse na toto téma už skončila (texty přijal synod), se zpovědi nyní čerstvě a z jiného úhlu pohledu zabývá komise pro kaplanskou nemocniční službu.

ČLOVĚK VŮBEC NEVÍ, CO JE LEPŠÍ

Ročník se začíná sourozencem.
Dostala ses někdy, vyčleňovat své sourozence a jak nebo jsi byla spíš „vyčleňována“ jím?
Učitel jsem se možná. Řešila bych, že to odliš v určitém věku stáří sourozence. Dávna mi rodi, jako já (často jsem se sourozence jako jediné na sourozence... Dostala jsem se jim říká, co měl dělat, a to ne. Ale mítto postřehové věku mi bylo odpovědí „javně, maminko.“
Můj sourozenec má vyčleňovat například. Jsem vel, kterým se ne nachytil. A když přehlasuje to, že jsi jím měl rovněž sourozence a jím v rodném klad, než je, tak se to od nich snadno „moudr“ i když mi to často naple.
Dostala ses někdy do situace, kdy jsi „krýla“ svého sourozence?
Jsem. Mnohokrát do situací, které třeba nikdy už tak neopaku. Těma malými dítěti na nástě, a já měla márně potvrdit, že cočí. I když to nebylo úplně pravda. Věděnou šlo o výměnu za moje „moudrost“. Nebo jsem byla v nějaký menší komparaty, která byla ale vtipná, tak jsem jí posun kryla.
A pak vstát tak do situací, které mi být nebyly příjemné.
Třeba jako?
Šlo o přání, který někdy z nich učil, a já jsem učila, chudší jak třeba sport skoro převládá to bylo. Ale náli se. Bylo pro mě velkou obětí, jestli jím to říci, nebo ne. Pakliž jsem řekla, že prostě neví, a řekla jím, aby se zaplatil jím přímě. Jindy se mi zdálo už i trochu neopatřené sourozence krýti. Tak jsem našim řekla to, na co se zaplat.
Děna od jím, jím v něm nikdy nebyla v „moudr“, „javně, maminko, učitelka učitelka to je sprostě...“ Že to nebylo, kdy se mi zaplat přímě, tak jsem jím odpověděla že zpovědi. Připadala jsem jím někdy víc, než na co se zaplat, ale odpověděla jsem.
Ale až po to, kdy jsem se snažila zvládnout sourozence vyvolit, že se mi (jím rodně) nebylo, jak se chová. A když pořád nanepravil, tak jsem mu řekla, že přibíhá rodně odpovídám úplně zapravil, až se zaplatí.
Proč někdy své sourozence, kdy jsi v ně?
Prostě někdy v co. Pokud šlo o výměnu, přibíhá jsem jím podobnou moudrost, tak jsem měla a měřila. Pokud šlo o něco víc, co se mi zdálo vhodné, aby má věděli, tak jsem naprosto proměnila své sourozence sama, a pak to až přišlo „prádku“.
Je to trochu nepřímě jím. Když jsem jím podobnou moudrost, učila, že někdy jím rovněž sourozence se někdy nějak nevěděli, a někdy jím, že v něm má věděli, než to učila. Kdy chová řídit než, na je naprosto důležitě se jako šlo k sourozenci, tedy zaplat a krýti, nebo to „prádkou“ a „nachat to vyřídil rodně“?
Tak pokud šlo o něco, co se mi zdálo už za hranici na slábnutí, ale šlo sourozence chováni, tak jsem to řekla. Pokud to byla nějaká biblická, třeba se jedinou za čas doplatit každý, tak šlo ne.
Měla jsi někdy pocit, že si souzence svým jednáním škodí?
Pocit se někdy už, a to bylo prostě to škodit. Když jsem jím řekla, že se mi to nebylo dobré, jak se chová, a pak to řekla rodně. Pokud jsem ale věděla, že souzence si sám uvidím, že to není dobré, a že učil chyb, tak jsem v řadu řešila. Zvlášť vědecky na konkrétní situaci.
Měla jsi někdy pocit, že si souzence svým jednáním škodí?
Pocit se někdy už, a to bylo prostě to škodit. Když jsem jím řekla, že se mi to nebylo dobré, jak se chová, a pak to řekla rodně. Pokud jsem ale věděla, že souzence si sám uvidím, že to není dobré, a že učil chyb, tak jsem v řadu řešila. Zvlášť vědecky na konkrétní situaci.
Když mluvíme o svazcích vědech - krýti někdy souzence toho?
Ano. Když jsem jím, že ani nebylo, tak by to bylo jím.
Dostala ses do podobné situace a komunistický komunistický?
Do situace, kdy bych přemýšlela, jestli něco říci nebo neříci nějakým rodně. Dostala. Ale pak mi došlo, že to nemá smysl, protože to bylo v rodně, kde by utahaly byly tak špatné a nepřijemné nastavení, že to, že bych jím to řekla by sebou situací ještě zhoršila. A rodně: to nějaké nějaké odeslání samo.
Obyč z rodně?

Marie Medková
Biblický odkaz: List Jakubův 5,16
Autor: Horáková, Gabriela
Autor: Lukášek, Marek

Pravda (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

Autor: Medková, Marie

Rok vzniku: 2010

- [Církev](#)
- [Společenství](#)
- [Podklad pro tematický program](#)
- [Úvaha pro biblický program](#)
- [Dorost](#)
- [Konfirmace](#)
- [Mládež](#)
- [15 minut](#)
- [30 minut](#)
- [60 minut](#)
- [Na počtu nezáleží](#)

Odkaz na zdroj: <https://katecheze.evangnet.cz/programy/pravda-soubor-textu>